

**QORTI TAL-MAGISTRATI
(GHAWDEX) GURISDIZZJONI SUPERJURI**

**MAGISTRAT DR.
ANTONIO MICALLEF TRIGONA**

Seduta tas-27 ta' Lulju, 2004

Citazzjoni Numru. 118/1996/1

**Jude Thaddeus sive Teddy u Josephine konjugi
Cachia**

-vs-

Francis u Rita konjugi Grech

Il-Qorti;

Rat ic-citazzjoni fejn l-atturi wara li ppremettew illi fuq inkarigu ta' l-istess konvenut Francis Grech esegwixxa xoghol ta' gherik ta' madum u xoghol iehor affini liema xoghol gie esegwit fil-Merit factory, li tinsab fiz-zona industrijali tax-Xewkija, Ghawdex.

Illi l-atturi ghandhom jiehdu l-ammont ta' erbat elef tliet mija u hames liri u sittin centezmu (Lm4305.60) prezz ta' tlett elef hames mija u tmienja u tmenin (3588) metri

Kopja Informali ta' Sentenza

madum mahduma bir-rata miftehma ta' lira u ghoxrin centezmu (Lm1.20) eskluza t-taxxa fuq il-valur mizjud.

Illi l-konvenuti nonostante li gew interpellati diversi drabi anke permezz ta' ittra ufficjali datata 19 ta' April 1996, dawn baqghu inadempjenti.

Talbu li din l-Onorabbli Qorti:

1. tikkundanna lill-konvenuti sabiex ihalsu lill-atturi l-ammont ta' erbat elef tliet mija u hames liri u sittin centezmu (Lm4305.60) kif inghad hawn fuq, kif ukoll is-somma ta' sitt mija u hamsa u erbghin lira u erbgha u tmenin centezmu (Lm645.84) taxxa tal-valur mizjud fuq l-ammont ta' erbat elef tliet mija u hames liri u sittin centezmu (Lm4305.60) jew altrimenti somma ohra verjuri li tigi likwidata minn dina l-Onorabbli Qorti bhala dovuta lill-atturi nkluz ukoll it-taxxa bil-valur hekk mizjud fuq l-ammont hekk likwidat.

Bl-ispejjez komprizi dawk ta' l-ittra ufficjali datata 19 ta' April 1996 u bl-ingunzjoni ta' l-istess konvenuti ghas-subizzjoni li ghaliha minn issa huma imharka.

Bl-imghaxijiet skond il-ligi.

Rat id-dikjarazzjoni guramentata mahlufa minn Josephine Cachia flimkien mal-lista tax-xhieda u l-lista tad-dokumenti.

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet tal-konvenuti fejn eccepew:

1. illi l-konvenuti taw lill-atturi sub-appalt limitament ghal xoghol ta' polish ta' madum.

2. Illi huma qeghdin jikkontestaw it-talbiet attrici sew fir-rigward tal-kejl ta' l-art oggett ta' l-appalt u kif ukoll dwar ir-rata tal-hlas. Infatti l-kejl tal-madum li gie polished huwa ta' tlett elef metru kwadru (3000mk) u r-rata tal-hlas miftiehem kien ta' sebghin centezmu (Lm0.70) kull metru kwadru inkluza l-Value Added Tax.

Kopja Informali ta' Sentenza

3. Il-konvenuti kienu u ghadhom disposti jhalsu a bazi ta' dawn il-figuri u daqstant din il-kawza hija wkoll intempestiva.

4. Illi fi kwalunkwe kaz u minghajr pregudizzju l-imghax ma hux dovut.

Salvi eccezzjonijiet ulterjuri fid-dritt u fil-fatt.

Rat id-dikjarazzjoni guramentata taghhom flimkien mal-lista tax-xhieda;

Semghet u ezaminat ix-xhieda;

Rat l-atti u d-dokumenti kollha;

Ikkunsidrat:

Illi qabel ma titratta l-meritu tal-vertenza l-Qorti jidrilha li ghandha taghmel xi osservazzjonijiet naxxenti minn xi verbali li gew registrati u dana anka sabiex tispjega l-operat taghha a skans ta' kull ekwivoku. Referenza partikolari qeghdha ghal dan il-fini ssir ghal folio 60 'il quddiem. Ghar-rigward dak verbalizzat folio 60 jirrizulta li l-attur kien iddikjara li ma kienx fadallu provi aktar u effettivament fl-udjenza ta' wara, precizament dik tad-19 ta' Jannar 1999, xehed il-konvenut li ukoll ghamel xi kjarifiki fl-udjenza sussegwenti ossia dik tat-23 ta' Marzu 1999 fejn ukoll gie verbalizzat li l-konvenut kien ghad fadallu bhala provi xi ufficjali tal-Korporazzjoni ghall-Izvilupp (MDC) jew li jipproduci dokumentazzjoni taghha dwar il-qisien tal-fabbriki fejn sar ix-xoghol "sabiex ikun jista jigi verifikat ahjar l-ammonti dovuti lill-atturi". Li l-ebda progress ma jidher li gie registrat sa kwazi sentejn wara meta l-kawza giet ghall-ewwel darba a konjizzjoni tal-Qorti kif preseduta u sal-4 ta' Lulju 2002 il-pozizzjoni baqghet l-istess sakemm fl-udjenza ta' l-1 ta' Marzu 2002 kien gie verbalizzat li l-kawza kienet ser tibqa' ghall-provi kollha tal-attur. Fl-udjenzi li segwew din il-Qorti semghet ghal darbtejn lil Technical Advisor tal-MDC u l-konvenut in subizzjoni. Fit-13 ta' Mejju 2003 gie verbalizzat ghal darb' ohra li l-attur ma kienx fadallu provi "salv li jekk ikun

opportun, wara li jinstemghu l-provi tal-konvenuti, jigi nominat perit tekniku sabiex jikkonstata verbalment jekk ix-xoghol in kwistjoni sarx". Fl-udjenza ta' wara l-kawza thalliet ghall-5 ta' Marzu 2004 ghall-provi tal-konvenut u gie allokati ghalha l-hin mill-11.00am sa nofsinhar. Ghal din l-udjenza l-konvenut ma deherx u lanqas deher l-Avukat tieghu u l-kawza giet differita ghal-lum ghas-sentenza.

Issa ghandu jirrizulta car anka prescindendo mill-meritu proprju tal-kawza illi hija ultra matura ghas-sentenza tant li zzid din il-Qorti m'hemm ebda gustifikazzjoni ghaliex il-kawza kellha tiehu kwazi tmien snin biex tasal ghall-final taghha. Mhux biss ix-xhieda tal-ufficjali tal-MDC instemghu izda anka d-dokumentazzjoni relattiva, konsistenti fil-Bill of Quantities, kienet gja esebita kif jidher fol 42 et seq tal-process. M'hemm lanqas l-icken dubbju li x-xoghol sar konsistenti principalment f'thallib u ghorik tal-madam.

Ikkunsidrat:

Illi ghal dak li huwa l-meritu si tratta hawn ta' kawza fejn l-attur qieghed jitlob li jithallas tax-xoghol minnu esegwit fuq inkarigu tal-konvenut li da parti tieghu kien ha appalt ta' xoghlijiet aktar estensivi mill-MDC. Ix-xoghol li jinteressa din il-kawza hu ristrett ghax-xoghol fuq il-madam tal-fabbrika maghrufa bl-ittra "A" fiz-zona industrijali tax-Xewkija u liema sub-appalt kien jikkonsisti f'xoghol ta' thallib u ghorik tal-art tal-fabbrika. Jinghad hawnhekk ghall-kompletezza illi kien hemm fl-istess sub-appalt xoghol iehor tal-istess ghamla f'fabbrica ohra fil-vicinanze li kien jinvolvi pero' madum li kien ghadu li tpogga. Fil-kontest ta' dawn ix-xoghlijiet m'hemmx kontestazzjoni, ghal ta' l-inqas il-provi juru, li dwar l-ahhar sub-appalt ix-xoghol kien aktar gravuz trattandosi ta' madum gdid mentri ghal dak li jirrigwarda din il-kawza l-attur kellu, apparti l-ghorik, inehhi xi viti li kienu mwahhla fl-art u kwindi ikahhal it-toqob.

Intant m'hemmx l-icken dubbju li l-attur esegwixxa x-xoghol anke a sodisfazzjon tal-MDC li kienet iccertifikat mhux biss dan ix-xoghol izda x-xoghol kollu li kien inkarigat bih l-konvenut. Il-vertenza ghalhekk mhix dwar il-kwalita' tax-xoghol u fil-verita' mkien il-konvenut ma lmenta dwar dan. Il-vertenza, kif jirrizulta wisq car mill-atti processwali, tirrivolvi 'sic et simpliciter' fuq zewg fatturi: wahda l-arja ossija l-kejl tal-art li giet 'polished'; l-ohra l-prezz ghal kull metru kwadru li kellu jithallas l-attur.

Illi dwar l-kejl hemm, fil-fehma ta' din il-Qorti, prova inkonfutabbli, irrISPETTIVAMENT minn dak li jsostnu l-kontendenti, li tiskaturixxi kemm mid-dokument folio 43, kemm mill-paragrafu 36 tal-Bill of Quantities, u kemm mix-xhieda tal-addetti tal-MDC, li tistabilixxi l-arja in kwistjoni b'kejl ta' 3624 metri kwadri.

Illi dwar il-kwistjoni l-ohra tar-rata tal-hlas il-kontendenti jsostnu diversament billi l-attur jghid li din ir-rata kienet mifthemma bil-prezz ta' lira u ghoxrin centezmu (Lm1.20) il-metru kwadru eskluż il-VAT mentri l-konvenut jsostni fuq sebghin (70) centezmu l-metru kwadru inkluz VAT. Differenza sostanzjali fuq il-kejl kif imkejjel u ccertifikat mill-MDC ta' elf tmien mija u tnax-il lira Maltin (Lm1812) minghajr VAT. Issa jirrizulta li bejn il-kontendenti ma kienx hemm ftehim bil-miktub, pero', u fuq il-bazi ta' l-aktar probabbli u l-aktar verosimili, l-Qorti fuq r-ragunijiet li ser telenka aktar 'il isfel, hi tal-fehma li l-prezz patwit bejn il-kontendenti kien ta' Lm1.20 il-metru kwadru inkluz fil-prezz il-VAT. Dana qeghdha ssostnieh minhabba:

(1) li l-prezz accetat mill-konvenut u lilu mhallas mill-MDC kien ta' Lm1.73 il-metru kwadru inkluz VAT. Dan hu riportat fil-paragrafu 36 tal-Bill of Quantities li pprezenta huwa stess u imkien kontradett;

(2) li x-xoghol li esegwixxa l-attur jidher li kien proprju dak li jiddeskrivi l-istess paragrafu u cioe' "grinding and polishing of existing factory terrazzo floor tiles, including grouting of holes wherever required". Imkien fix-xhieda ma gie muri l-kuntrarju u cioe' li x-xoghol hawn fuq specifikat m'ghamlux l-attur. Lanqas imkien ma jirrizulta li

Kopja Informali ta' Sentenza

apparti l-attur kien gie mqabbad xi terz biex jaghmel xi xoghol fuq il-madum.

Dwar l-import tal-VAT mitlub mill-attur il-Qorti gja esprimiet il-fehma taghha fuq il-bazi ta' l-aktar verosimili. Izda anka mill-aspett purament legali tosserva li l-attur, f'kull kaz naqas li jipprova din il-parti tat-talba tieghu billi ma ppruvax li hu effettivament hareg 'tax-invoice' lill-konvenut fi zmien tletin gurnata minn meta espleta x-xoghol u lanqas li hallas din is-somma lid-dipartiment koncernat ai termini tal-Ordinanza li dahlet din it-taxxa fin-1995. F'kull kaz ghalhekk l-ammont minnu pretiz bhala import ta' VAT mhix sostenibbli.

Illi tosserva wkoll ai fini tal-kap tal-ispejjez u l-kap tal-imghax li l-konvenut nonostante li ddikjara li kien dispost ihallas almenu a bazi tal-figuri minnu sostnuti li fl-ebda stadju m'ghadda sabiex jiddeposita almenu dak li ma kienx qieghed jikkontesta b'cedola ta' depozitu l-Qorti.

Inghad dan ghalhekk qeghdha tiddeciedi l-kawza billi fil-waqt li tichad l-eccezzjonijiet tal-konvenut, tilqa' limitatament, kif ser jinghad, t-talba tal-attur u fil-waqt li tillikwida s-somma dovuta lil mill-konvenut fl-ammont ta' erbat elef tliet mija tmienja u erbghin lira Maltin u tmenin centezmu (Lm4348.80) inkluz fiha it-Taxxa tal-Valur Mizjud, tikkundanna lill-konvenut ihallas lill-attur din is-somma bl-imghax mid-data tal-prezentata tac-citazzjoni sal-effettiv pagament.

L-ispejjez tal-kawza jibqghu kwantu ghall-tlieta minn erbgha (3/4) parti fuq il-konvenut u kwantu ghal wiehed minn erbgha (1/4) parti fuq l-attur.

(ft.) A. Micallef Trigona
Magistrat

(ft.) Maureen Xuereb
D/Registratur

Vera kopja

Kopja Informali ta' Sentenza

D/Registratur

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----